

Наталія Красікова,

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 016 Спеціальна освіта
Житомирського державного університету імені Івана Франка

Надія Павлик,

докторка педагогічних наук,
професорка кафедри соціальних технологій
Житомирського державного університету імені Івана Франка

РОЛЬ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЛОГОПЕДИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Реалії сьогодення, повномасштабне вторгнення російської армії в Україну, змушують логопедів шукати нові підходи та шляхи для організації безперервності корекційно-розвиваючого навчання з дітьми з порушенням мовлення. Виклики воєнного часу приводять до зростання стресових ситуацій, які негативно впливають на навчання дітей, що перебувають у емоційно вразливому становищі під час війни.

Емоційна напруга і нестабільність навколишнього середовища під час війни продукують умови для виникнення різноманітних фізичних та емоційних обмежень, що ускладнюють корекцію мовленнєвого розвитку дітей [4, с. 226]. Воєнні дії можуть спричинити або збільшити логопедичні проблеми у дітей через потрясіння, травму та змінені життєві обставини. Через військовий стан в країні у дітей можуть виникати логопедичні розлади, зокрема, такі, як затримка мовленнєвого розвитку, дизартрія, заїкання, афазія, алалія або мовна апраксія [2].

Для подолання усіх цих труднощів логопедам на допомогу приходять комп'ютерні інноваційні методи та технології, які відіграють важливу роль у корекції, навчанні та стимулюванні мовленнєвого розвитку дітей-логопатів під час воєнного стану. Комп'ютерні технології при застосуванні їх у логопедичній діяльності дають змогу забезпечити індивідуальний підхід, який орієнтований на покращення комунікативних навичок дітей, створення сприятливого лінгвістичного середовища та зниження стресу в контексті загроз війни [3].

Універсальність комп'ютерних засобів навчання дозволяє логопеду підтримувати стійкий інтерес дітей до навчання, тому що час корекції мовлення є досить тривалим і важким. Вони здатні оживити нелегкий процес корекції та навчання за

рахунок новизни, реалістичності і динамічного зображення, сприяти зниженню тривожності, відволікати дітей від реалій сьогодення.

Використання комп'ютерних технологій у логопедичній діяльності під час воєнного стану відкриває нові можливості та перспективи у навчанні дітей з порушеннями мовлення. Це зумовлено перевагами: наявність зворотного зв'язку для дитини; встановлення емоційного контакту з дитиною; створення індивідуального підходу до кожної дитини; вибір, дозованість і контроль використання різноманітних електронних ресурсів, інтерактивних ігор, відеоматеріалів з якісним дидактичним матеріалом для подолання мовних порушень.

Застосування комп'ютерних технологій, крім перерахованих вище позитивних моментів, дає можливість розвивати координацію рухових, зорових і слухових аналізаторів при виконанні завдань на комп'ютері, включаючи елементи гри в процес корекції мовленнєвих порушень, роблячи його яскравішим, зрозумілішим і цікавішим [1].

Комп'ютерні технології дозволяють логопедам самостійно створювати та використовувати мультимедійні презентації, інтерактивні ігрові вправи та завдання з урахуванням вікових й індивідуальних особливостей, а також освітніх потреб кожної дитини та всієї групи дітей зокрема.

Ось деякі сайти та програми, які можна використовувати у практичній діяльності логопеда: Learning Apps, Learning UA, Всеосвіта, Wordwall, Twinkl PowerPoint. Вони є незамінними помічниками для створення інтерактивних ігор, презентацій, які включають ілюстрації, анімації та звукові ефекти, що допомагає утримувати увагу дітей та робить заняття цікавими. Означені ресурси дозволяють вирішити такі логопедичні завдання, як: корекція порушення мовленнєвого дихання, усунення недоліків звуковимови, формування фонематичного слуху, розвиток граматично правильного зв'язного мовлення.

Застосування комп'ютерних технологій дозволяє ефективно стимулювати мовленнєвий розвиток та забезпечити доступ до освіти, незважаючи на складні умови воєнного часу. Потрібно також враховувати, що воєнні конфлікти часто призводять до переривання навчального процесу та змін в соціальному середовищі дітей, що може обмежити їхню можливість отримати доступ до якісної освіти та корекції мовленнєвих порушень [3].

Упровадження у логопедичну діяльність комп'ютерних технологій дає можливість організувати онлайн навчання у

зручний для всіх час, враховуючи воєнні дії, а також активно залучити до корекції мовленнєвих порушень батьків. Адже і сімейна підтримка, і професійна допомога логопедів сприяють створенню стійкого соціального середовища, що створює умови для корекції та розвитку мовлення дітей в умовах воєнного стану.

Використання різноманітних інтерактивних комп'ютерних технологій у логопедичній діяльності, спрямованих на зниження негативного впливу воєнних дій на території нашої країни, сприяють формуванню психічного здоров'я, корекції та розвитку всіх сторін мовленнєвої діяльності й пристосуванню дітей до соціального середовища під час війни.

Отже, для вдалого подолання мовленнєвих порушень у дітей, забезпечення їх усестороннього індивідуального розвитку в умовах воєнного часу необхідно застосовувати не лише традиційні форми навчання, але й активно використовувати інноваційні комп'ютерні технології у логопедичній діяльності, щоб забезпечити цікаве, безпечне та стабільне навчальне середовище, яке допомагає дітям з порушенням мовлення значно поліпшити формування їх мовленнєвих компетенцій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вихристюк М. І. *Особливості використання комп'ютерних технологій у логопедичній роботі*. 2018. С. 15-18.
2. Кисличенко В. А. *Логопедичний супровід сім'ї як системна логопедична допомога родині, в якій виховується дитина з порушеннями мовлення*. Логопедія. 2015. № 6. С. 24-30.
3. Потапюк А. М., Лінник Б. В. *Вплив воєнного конфлікту на розвиток зв'язного мовлення дітей з особливими освітніми потребами: виклики та стратегії підтримки*. Духовність особистості: методологія, теорія і практика: збірник наукових праць / Гол. редактор Г.П. Шевченко. Вип. 1(108). Київ : Видво СНУ ім. В. Даля, 2024.
4. Потапюк А. М., Лінник Б. В. *Розвиток та впровадження інклюзивної освіти в умовах дистанційного навчання: виклики та перспективи*. Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки: матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної інтернетконференції, 23 листопада 2023 р. Полтава: ПДАУ, 2023. С. 236-238.